

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja na celo leto..... \$5.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 6.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 35. — ŠTEV. 35.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 11, 1920. — SREDA, 11. FEBRUARJA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ČE NE BODO ZVIŠALI USLUŽBENCEM PLAČ BO IZBRUHNILA SPLOŠNA ŽELEZN. STAVKA

STAVKA JE DOLOČENA NA DAN 17. FEBRUARJA. — ŽELEZNIČARJI HOČEJO, DA SE JIM ZVIŠAJO PLAČE, ŠE PREDNO BODO VRNJENE ŽELEZNICE PRIVATNIM LASTNIKOM. — VLADA SE BAJE NE STRINJA Z ZAHTEVAMI.

Washington, D. C., 10. februarja. — Generalni ravnatelj železnice Hines bo objavil danes svoj odgovor na zahteve dveh milijonov železniških delavcev, kojih zastopniki so se posvetovali žnjim glede svojih zahtev za veliko povečanje plač. Položaj obenem z objavo in napovedjo stavke dne 17. februarja od strani tristošest tisoč trdnih delavcev ter onih v železniških delavnicah, vzemirja zelo vladne uradnike, katerim so neoficijelno povedali, da je lahko pričakovati generalne stavke železniških uslužbencev, še predno bodo prešle železnice zopet v privatne roke 1. marca, če ne bodo ugodili delavskim zahtevam.

Konservativni voditelji American Federation of Labor, kot na primer Gompers, pa ne mislijo, da bo stavka izbruhnila v sedanjem času med železničarji, ki so združeni s federacijo. Federacija bi tudi ne odobrila takega koraka ter je vsled tega vrjetno, da bo mogoče preprečiti izbruh stavke.

Akcija trdnih delavcev ter onih v delavnicah je bila kršenje dogovora glede plač, ki je bil sklenjen s tozadevnimi unijami. Tako so izjavili danes uradniki železniške administracije. V tozadevnem dogovoru se je glasilo, da se ne sme sklicati nikake stavke, ne da bi se trideset dni prej obvestilo o tem železniški administraciji.

Generalni ravnatelj Hines je baje dobil danes od gotovih drugih vladnih uradnikov priporočila, naj odkloni zahteve železniških uslužbencev, tikajoče se višjih plač. Prej objavljeno naziranje generalnega ravnatelja, da ne bo ravnateljstvo privolilo v nikako povišanje plač, je obenem tudi naziranje teh uradnikov, čeprav priznavajo slednji, da se življenjski stroški zadnji čas niso prav nič zmanjšali.

Železnice bodo vrnjene privatnim lastnikom prej kot v treh tednih in vsled tega je mnenje železniške administracije in tudi drugih vladnih krogov, da je treba vrniti železnice v takem stanju kot so, ne da bi se napravilo malo pred izročitvijo lastnikom višjih stroškov v obliki povišanja plač.

VJETI AMERIKANCI V SIBIRIJI

Washington, D. C., 10. febr. — Državni departmet je ravnokar dobil prvo oficijelno poročilo o znanju delavcev Ameriškega Rdečega Kriza ter ameriških železniških uslužbencev od strani boljševikov v Sibiriji. Že pred nekaj časa so bile objavljene v listih tozadevne vesti.

Imena delavcev Rdečega Kriza se bila sporočena državnemu departmetu in istotako imena ameriških inženirjev. V poročilu je rečeno, da so bili vpriporjeni koraki za oprostitev teh mož, da pa še ni znano, kakšna usoda jih je doletela.

FRANCIJA PROTI MIRU S SOVJETSKO RUSIJO.

Pariz, Francija, 10. februarja. Zanimanje se je za trenutek obrnilo od pogajanj glede predaje vojnih kriminalcev ter se osredotočilo na sestanek ministrskih predsednikov v Londonu. Italijani se v glavnem pečajo z jadranskim vprašanjem dočim se Francozi ozirajo proti Rusiji. Francozi bodo povsrešli novo in zelo resno kontroverzno, če bo vstrajal Lloyd George pri svoji zahtevi, da je treba dati še nadaljne koncesije.

V visokih diplomatskih krogih se je glasilo, da ni Francija voljna sprejeti nobenega kompromisa in da noče zapustiti stališča, katerega je obrazložili ministrski predsednik Millerand v svojem govoru v poslanski zbornici.

London, Anglija, 10. februarja. Oficijelno je bilo ugotovljeno, da se namreč vrše mirovna pogajanja med Anglijo in sovjetsko Rusijo.

VSA SLOVENSKA NEWYORSKA DRUŠTVA BODO ZASTOPANA NA "SLAVČEVI" MAŠKERADI.

Sporočilo se nam je, da bodo na Slavčevi maškeraadi, ki se vrši v soboto zvečer v dvorani št. 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn, zastopana vsa slovenska društva. Dobro vemo, da bodo vse Slavčeve

PRIZOR IZ VELIKEGA SNEŽNEGA VIHARJA V NEW YORKU

PLEMENSKI NEMIRI V KENTUCKY

Mesto Lexington je zavarevano pred navalom 1500 goralog, ki so izjavili, da bodo vdrlji v mesto.

Lexington, Ky., 10. februarja. Devetsto mož armade Združenih držav straži danes to mesto pred pretečo invazijo 1500 goralog, ki na vsak način hočejo osvetiti sedem oseb, katere je ubila milica v Kentucky ko je razgnala ljudsko drhal, ki je skušala navaliti na sodnijsko poslopje v namenu, da se polasti nekega zamorca ter ga linča.

Prikrivak v svoji zgodovini je mesto pod prekim sodom ter v varstvu redne armade. Strah pred gorjani je napotil brigadnega generala Marshalla, da je poklical ojačenja za svojih petsto mož.

V odgovor na prošnjo generala Marshalla je sedlo 400 izbranih mož 17. in 18. infanterijskega polka na posebni vlak v kempu Teylor ter se odpeljalo pod poveljstvom Hunta v Lexington.

Veliko vznemirjene je povzročilo, da korakajo gorjani proti mestu.

Ob zgodnji jutranji uri pa ni bilov ideti še nobenega človeka. Vojaske oblasti so prepričane, da gorjani ne bodo mogli izvojevati si poti. Straže so bile postavljene v vseh smerih in čete so pripravljene podati se na katerokoli točko kjer bi pretila nevarnost.

Opaziti je stroge kritike glede akcije milice, ki je streljala v ljudsko množico. V nekaterih krogih pravijo, da so postali miličarji razburjeni ter streljali, ko bi vendar lahko razpršili množico s pomočjo navadnih metod, ki se jih poslužuje policija.

General Marshall je izdal proklamacijo, v kateri proglašala vojno stanje nad mestom in Fayette okrajem. V proklamaciji je tudi rekel, da ga je governor naprosil, naj stori ta korak, da bo mogoče zopet uveljaviti red in mir.

Akcija generala Marshalla je sledila celmu dnevu izgrediv tekom katerih je bilo sedem ljudi ubitih ter trideset nadaljnjih več ali manj poškodovanih.

Zamorec, kojega življenje je ogrožala ljudska množica, je obdolžen, da je umoril desetletno Genovo Hardman, neko belo deklico.

Puške in strojnice so bile obrnjene proti ljudski množici, in vsled tega se mi zdi potrebno povedati da se je bila predsedniku streliti preko glava, je pričela milica streljati v množico.

Sodnijska obravnava proti zamoru je bila najkrajša, kar jih na boljše. Zdravstveno stanje predsednika Wilsona se s vsakim dnem izboljšuje. Zadnje dni bi se bil praj lahko pojavil pred javnostjo če bi bil v 25 minut pomene, je že zamorec postal razpoložljiv za sodnijsko obravnavo.

nika, da mora umreti na električnem stolu.

Kakorhitro je množica zunaj izvedela, da je obsojen na smrt, je bilo čuti vesele krike, a neki navzoči farmer je zakričal: — Pojdimo ga iskat!

Takoj se je tega klica oprijela tisočglava množica in ljudje, ki so prej le pretli, so se pričeli tesno zgrinjati krog sodnijskega poslopja.

General je zatem pričel streljati preko glav, a voditelji moba so kričali, da ne bo noben južni vojak streljal v množico, ki hoče linčati zamorca, ki je onečastil in umoril belo deklico.

Na povelje generala so oddali nro vojski več salv v ljudsko množico. Ob prvi salvi so padli štirje možje na tla, a množica je potiskala kljub temu naprej, in

odane so bile nadaljne salve. Tedaj pa je pričela regljati strojna puška, ki je bila postavljena v nekem oknu sodnijskega poslopja ter sipati cel dež krogelj katerim se ljudska množica ni mogla izogniti. Ko je slednja videla ležati na tleh 37 mrtvih ali težko ranjenih, je postala še bolj besna in divja, a vojaki so ostali trdno na svojih mestih ter se pokorili poveljem.

Ko so videli izgrezniki, da ni česar ne opravijo, so se umaknili. Med ubitimi je tudi neka dvanaestletna deklica.

Takoj po porazu množice in onemogočenju linčanja se je pričel narod oboroževati. Nekateri so hiteli domov po puške, dočim so vdiral drugi v prodajalne in zastavljalnice.

SODIŠČE V LEXINGTON, KY.

Pred tem poslopjem se so vršile velike demonstracije, ko je hotelo prebivalstvo dobiti v roke obsojenega zamorca.

NA ČEM BOLEHA PREDSEDNIK WILSON?

Irjava dr. Younga. — Odločil se je bil za operacijo. — Zdravstveno stanje se mu počasi boljša.

Washington, D. C., 10. febr. — Izza onega časa, odkar je predsednik zbolel, in to se je zgodilo pred več kot štirimi meseci, je sedaj prvič podal eden izmed zdravnikov natančno diagnozo njegove bolezni. Wilsonov poseben zdravnik dr. Young je povedal nekemu časnikarskemu poročevalcu naslednje:

— Neprestano so krožile napačne vesti o predsednikovi bolezni. Valed tega se mi zdi potrebno povedati da se je bila predsedniku zasleda kri. Takoj v začetku bolezni so ga hoteli operirati, na kar se mu je pa mahoma obrnilo.

Zdravstveno stanje predsednika Wilsona se s vsakim dnem izboljšuje. Zadnje dni bi se bil praj lahko pojavil pred javnostjo če bi bil v 25 minut pomene, je že zamorec postal razpoložljiv za sodnijsko obravnavo.

ke Wilsona v prvič videl, je bil organično zdrav, sedaj se pa že toliko opomogel, da mu vsi organi popolnoma normalno funkcionirajo.

PLEN OTOČANOV.

Berlin, Nemčija, 10. februarja. Lačna Nemčija gleda zavidno na majhen otok Borkum, ki je znano poletno letovišče v Severnem morju. Ribiški prebivalstvo tega otoka ima velik praznik. Morje je namreč zmetalo na obrežje velike množice tovorov dveh ameriških ladij, ki sta zadel v teh vodah na mine ter se potopili.

STAVKA JAPONCEV NA HAVAJU.

Honolulu, Havaj, 10. februarja. Napori, da se vstavi celo industrijo sladkorja na Havajskem otočju potom sklicanja splošne stavke japonskih delavcev na vseh plantažah, bo najbrže naslednji korak v stavki japonskih in filipinskih delavcev v sladkorni industriji.

Tako je izjavil Mijavana, tajnik japonske federacije.

NEMŠKI KRONPRINC SE PONUJA ZAVEZNIKOM

Pravi naj namesto 900 Nemcev njega postavijo pred sodišče. — Brzjavka predsedniku Wilsonu.

Amsterdam, Holandska, 10. februarja. — "Handelsblad" poroča, da se je nemški kronprinc Viljem ponudil zaveznikom, naj ga postavijo pred sodišče namesto devetsto raznih nemških generalov in diplomatov. To svojo ponudbo je brzjavil angleškemu, belgijskemu in italijanskemu kralju, amerškemu in francoskemu predsedniku ter japonskemu cesarju.

Včeraj je dospela sem z otoka Wieringen naslednja brzjavka: — Predsedniku Združenih držav ameriških, gospodu Wilsonu, Washington.

Gospod predsednik: — Zahteva, da mora Nemčija izročiti nekaj svojih podanikov, je spravila mojo domovino, ki je bila težko preiskušena v štiri leta trajajoči vojni, pred novo krizo, ki ga nima para v zgodovini. Niti misliti ni, da bi se v Nemčiji stvorila vlada, ki bi izvedla to izročitev. Če bi pa hoteli zavezniki nasilno izvesti svojo zahtevo, bi čutila cela Evropa dolgotrajne posledice.

Kot bivši prestolonaslednik prestola svoje domovine sem pripravljn v tej usodepolni uri nastopiti za svoje rojake. Če zavezniške in zvezne vlade zahtevajo žrtve, naj vzamejo mene namesto 900 Nemcev, ki niso napravili nobenega zločina, ampak so v vojni služili svoji domovini.

ELEKTRIKA V ANGLEŠKEM PARLAMENTU.

London, Anglija, 10. februarja. Poslanska zbornica bo dobila električno razsvetlavo. Tekom številnih let so morali člani poslanske zbornice delati ponoči pri plinu, čeprav je bila ostala palača bolj moderno opremljena.

Tekom zadnjih par mesecev pa so se vršile priprave za izpremembo sistema razsvetljave. Od sedaj naprej bo treba le pritisniti na gumb, in dvorana bo svetla.

DENARNE POSILJATVE V ITRNO, NA GORIŠKO IN NOTRANJEKO.

Izvršujemo denarna isplačila popolnoma samseljivo in sedanje razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjem po ozemlju ki je za vedno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo vsako pošiljatev, toda za kake moške zamude v isplailu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

100 lir \$ 7.00
300 lir \$19.50
500 lir \$31.25
1000 lir \$52.50

Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft

TURKSKA FRANK SAKHER

NOVA ZVEZA ZA IZ PLAČEVANJA DENARJA

Naše denarne pošiljatev razpošilja in izplačuje sedaj po celi Jugoslaviji "Kraljevi poštni čekovni urad" v Ljubljani; to je tak državni zavod, kakor je bila O. k. poštna hranilnica na Dunaju, katera je mnogo let pred svetovno vojno izplačevala naše denarne pošiljatev širom avstro-ograrske monarhije.

Jamčimo za vsako denarno pošiljatev, toda za kake moške zamude v isplailu, ki bi se povzročile po drugih, brez naše krivde, pa ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

100 kron \$1.25
200 kron \$2.40
300 kron \$3.60
400 kron \$4.80
500 kron \$ 6.00
1.000 kron \$11.20
5.000 kron \$56.00
10.000 kron \$111.00

Označeno čeno so valjavne do dne, ko se nadomestijo s drugimi. Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

IZJAVA LLOYD GEORGA O BOLJŠEVIŠKI RUSIJI

Angleški ministrski predsednik je izjavil, da Evropa brezpogojno potrebuje Rusijo.

London Anglija, 10. februarja. V poslanski zbornici se je vnela danes velika debata glede položaja v Rusiji. Ministrski predsednik Lloyd George je rekel, da se Evropa ne more sama opomoči, če ne spravi Rusije z vsa njeno močjo in vsemi njenimi viri v cirkulacijo. Rusijo je pa treba preustrojiti pod protiboljševiškim režimom.

Boljševizma ni mogoče uničiti z armadami. Protiboljševikom smo dali priliko da rešijo Rusijo, toda poskus se jim je izjalovil. S silo nismo mogli uničiti boljševikov, zdi se mi pa, da lahko rešimo Rusijo potom trgovine.

Nevarnosti pa niso samo v Rusiji, ampak so tudi doma. Že sedaj opozarjam poslansko zbornico na stvari, ki se bodo mogoče prigodile. Opozarjam jo, naj se posluži vsakega postavnega orožja. Proti anarhiji se moramo vsi boriti.

OGRSKA DELEGACIJA SE VRAČA V PARIZ

Apponyi o monarhističnem gibanju. — Rumuni so obsojili na smrt pet ogrskih polkovnikov.

Budimpešta, Ogrska, 10. febr. Ogrska mirovna delegacija je danes odpotovala proti Parizu. Tam bo izročila poslanski konferenci odgovor ogrske vlade na mirovni predlog.

Danes popoldne je rekel grof Apponyi glede izvolitve ogrskega kralja: Najbrže bo trajalo še dve leti predno bomo zamogli izvoliti za vladarja Ogrske tako močnega moža kot je admiral Horthy. Kolikor pridem jaz vpoštev, lom odklonil vsak urad kajti po mojem pnenju lahko največ koristim domovini kot svetovalec v Parizu.

Pogodba nam dopušča izvoliti kralja ali pa predsednika. Šli bomo v Pariz ter tam ostali kaka dva tedna in se zavzemali za našo pravično stvar. Garantiram, da se zaenkrat ne bomo spuščali v nobeno vojno, toda moja garancija ne more večno trajati.

Dunaj, Avstrija, 10. febr. — Iz Budimpešte poročajo, da je rumunsko vojaško sodišče v Kapošvaru obsodilo na smrt pet madžarskih polkovnikov ter sodnika in župnika v Velikem Varaždinu. Obtoženi so bili, da so hoteli organizirati armado ki bi iztrgala ogrsko ozemlje Rumunom.

Obtoženci so apelirali na bukreško vlado ter navedli v svoj zagovor, da so zbirali vojake samo zato, ker so hoteli kšiti mesto pred boljševiškiimi tolpmi.

TURKSKA FRANK SAKHER

